

ואלו מותרין פרק שני נדרים

עין משפט
נר מצוה

(א) במדבר ל, ב' במדבר ג,

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה תלמוד וכו' ולא בנשבע לגמל את המלוה דהאי שבויה: (ב) ד"ה אלו וכו' אבירות ראשונה כ"ל וה"ל עם ד"ה אלו: (ג) ד"ה אלו וכו' וימני יש נדר בתוך נדר וזין נדר כו' כ"ל וה"ל וימני נמי נמחק:

מוסף רש"י

להרע או להטיב. להרע לעמנו או להטיב לעמנו, כגון אוכל ולא אוכל, אשן ולא אשן (ויקרא ה טז). לא שנו. שמימות ח, על נזירות, אלא דאמר הרבני נזיר היום. שמשאל שמימות שמי ונדר אמר הרבני נזיר למחר. ועל כל פנים אתה צריך לפרש במתור על שלל על מתור דוקא הוא נאמר, שפי כזר הוא נזיר לשלש יום, אלא על כל פנים יום, אלא על שלש יום. משום שמימות ח, ועל הלאה נזירות יום אחד, ומתוך שמי נזירות שיהי מקום לאחר שלש יום עליו נזירות שלש, וכמו שאמרנו בתוספתא נזיר (ו א) הרבני נזיר ויום אחד שמונה שמי נזירות, ומעשה הרי זה משלים ומנה שמי נזירות, אבל אם אמר הרבני נזיר היום, הרבני נזיר היום, ואין מקום לנזירות שיהי לחול אלא בגבול הראשונה, אין נזירות על נזירות (מתירי ב שבט).

פירוש הרא"ש

בה הטבה רשות אף הרעה רשות. פ"ג דשבויה מפרכ לה מנה לן דכשתעבד רשות איירי: בתנ"י יש נדר בתוך נדר, ומפרכ דנזירות איירי כגון דלמחר הרבני נזיר אם חול חייב נזירות על כל דבר והנהו והנה מני למתני בגון דלמחר הרבני נזיר הרבני נזיר כולל אכילה כולל אבד דבעי למתני גבי שבויה אכילה נקטיה נמי כפייה מניה: אינו חייב אילא אחת. דלוי שבויה תלה על נקטיה השאלה נשבעין לקיים ומלוה דליתא בלואו והן: גמי

תלמוד לומר להרע או להטיב מה הטבה רשות. וא"כ זע"י לכלי קרבן הרעה דרשות ולא (א) נשבע לזטל את המלוה היא שבויה דהרעה לאו הכשות כדו: דקרא. קא חמי למיפטרין מקרבן שבויה דהאי קרל להרע או להטיב בקרבן מיירי ואידך לא יחל זכרו דבלאו מיירי חמי למיפטרין מן לאו שבויה: בתנ"י יש נדר בתוך נדר. דכד חל דאמר נדר: כינא דאמר הרבני נזיר אם אכיל ודאמר כו' חייב על כל פעם ופעם נזירות אחת: אין שבויה כפוך שבויה. ואם אמר שבויה שלל אוכל כו': אינו חייב אלא על אכילה אחת. קרבן שבויה אחד: גמי לא שנו. דיש נדר בתוך נדר: אלא דאמר כו'. דנמינו דליתוסף יומא ליתתי (ב) דנזירות ראשונה דכי אמר הרבני נזיר היום קבל עליו נזירות שלשים וכי הדר דאמר הרבני נזיר למחר משמע הרבני נזיר שלשים יום ואחד ואין נזירות ליום אחד הלכך חל נזירות על נזירות והוי נזיר שלשים אחרים: אבל אם אמר וכו': ונדר הונא. דקאמר דכי אמר הרבני נזיר היום לא חייבי עליה שמי נזירות אם כן יפלווג דידעי דנדרים וניתני (א) נמי יש נדר בתוך נדר ואין

הד קרא למפטריה מקרבן. היינו קרא להרע או להטיב דכתיב וזי קרבן שבויה עכו"ל: וזד קרא למפטריה מלואו דשבויה. היינו קרא לה לא יחל דכרו: בתנ"י יש נדר בתוך נדר וכו' דאמר הרבני נזיר אם אכיל וכו'. מפרש בגמי דאם אוכל לאו דוקא דה"ה נמי אם אמר הרבני נזיר הרבני נזיר דחייב על כל אחת ואחת אלא אידי דתנא גבי שבויה שלל אוכל תנא נמי גבי נזיר אם אוכל. וחייב על כל אחת ואחת דלמחרין לומר דחייב לנהוג נזירות על כל קבלה וקבלה וכי אמר הרבני נזיר הרבני נזיר דחייב שמי נזירות ומונה שלשים יום ומציא קרבן וחזר ומונה שלשים יום ומציא קרבן ונפקא לן בגמרא מנזיר להזיר. וקרי ליה להאי גוונא נדר בתוך נדר לפי שהנזירות שניה היא חלה בתוך נזון הראשונה אלא שאי אפשר לו שימנה אותה עד שימנה את השנייה דאם איתא דללא חיילא נשבע לנדרו היאך מחול לאחר מכן והרי אינו נזיר בנאותו זמן וכיון דללא חיילא השתא לא חיילא נמי צטר וימנא אלא ודאי מהשתא הוא דחיילא ומש"ה קמני יש נדר בתוך נדר: שבויה שלל אוכל שבויה שלל אוכל אינו חייב אלא אחת. כלומר בשבויה לא משכחת תרי חייבי לא ללקות שמים בזכילה אחת דמכיון שאמר שבויה שלל אוכל ככר זה הוה ליה מושבע ועומד וכו' לא חיילא עליה שבויה

היינו קרא להרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות וכו' ויצא נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל שאין הרשות בידו חד קרא למיפטרין מקרבן שבויה וחד למיפטרין מן לאו דשבויה: בתנ"י יש נדר בתוך נדר ואין שבויה בתוך שבויה כיצד אמר הרבני נזיר אם אוכל הרבני נזיר אם אוכל ואכל חייב על כל אחת ואחת שבויה שלא אוכל חייב שבויה שלא אוכל ואכל חייב חייב אלא אחת: גמי אמר רב הונא לא שנו אלא דאמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר למחר דמינו דקא מתוסף יומא יתירא חיילא נזירות על נזירות אבל אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום אמר הרבני נזיר היום ושמואל אמר דאפילו אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום חלה נזירות עליה ולרב הונא אדתנא אין שבויה בתוך שבויה ליתני יש נדר בתוך נדר ואין נדר בתוך נדר והיום הרבני נזיר הרבני נזיר הרבני נזיר ואין נדר בתוך נדר

כח א מיי פיה מהל' שבויה הלכה יד קמנ לאוין ללא שובע"י: פ"ג רלט ספיף ד: ב"ב ב מיי פ"ג מהל' נדרים הלכה [א] ב ופ"ג מהל' נזירות הל' יטן סמנ לאוין רמנ טו"ש"ע שם פ"ג רלט ספיף (א) ספיף ג ופ"ג רלט ספיף י: ג א מיי פ"ג מהל' נדרים הל' א ופ"ג מהל' שבויה הלכה יט סמנ לאוין רמנ טו"ש"ע שם סמנ רלט ספיף י: לא ד מיי פ"ג מהל' נדרים הלכה ז ופ"ג מהלכות נזירות הלכה י ופ"ג הלכה ז סמנ עשין רמנ טו"ש"ע שם סמנ רלט ספיף י:

תורה אור השלם

ו. א נפש פי תשבע לבטא בפשתיה לְהַרְעו או להטיב לכל אשר יפסא האדם בשבועה וְגַלְעָל מִמֶּנּוּ וְהוּא יָדַע וְאִשָּׁם לְאַחַת מֵאוֹלָהּ: ויקרא ה ד

תוספות

חד לַמִּפְטָרִיָּה מִקֶּרְבַּן שְׂבוּיָהּ וְחָד לַמִּפְטָרִיָּה מֵאֶלּוּ מִתְּלֵי דְבַרּוּ לְמַר אִם מִתְּלֵי דְבַרּוּ לְמַר אִם מִתְּלֵי דְבַרּוּ מִיָּוֵם אֵינוּ פְּטוּר מִשְׂבוּעַת דְּשָׁבַע לְבָטֵל הַמְּלוּהַ אֲלָה לֹא הִיא עֲלֵיו מִשּׁוּם שׂוֹף כִּתְּמָן פ"ג דְּשָׂבוּיָהּ (ב"ק טז): יש נדר בתוך נדר. מומפרש ואילו דשמימות ח, ועל הלאה נזירות יום אחד, ומתוך שמי נזירות שיהי מקום לאחר שלש יום עליו נזירות שלש, וכמו שאמרנו בתוספתא נזיר (ו א) הרבני נזיר ויום אחד שמונה שמי נזירות, ומעשה הרי זה משלים ומנה שמי נזירות, אבל אם אמר הרבני נזיר היום, הרבני נזיר היום, ואין מקום לנזירות שיהי לחול אלא בגבול הראשונה, אין נזירות על נזירות (מתירי ב שבט).

היינו קרא להרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות וכו' ויצא נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל שאין הרשות בידו חד קרא למיפטרין מקרבן שבויה וחד למיפטרין מן לאו דשבויה: בתנ"י יש נדר בתוך נדר ואין שבויה בתוך שבויה כיצד אמר הרבני נזיר אם אוכל הרבני נזיר אם אוכל ואכל חייב על כל אחת ואחת שבויה שלא אוכל חייב שבויה שלא אוכל ואכל חייב חייב אלא אחת: גמי אמר רב הונא לא שנו אלא דאמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר למחר דמינו דקא מתוסף יומא יתירא חיילא נזירות על נזירות אבל אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום אמר הרבני נזיר היום ושמואל אמר דאפילו אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום חלה נזירות עליה ולרב הונא אדתנא אין שבויה בתוך שבויה ליתני יש נדר בתוך נדר ואין נדר בתוך נדר והיום הרבני נזיר הרבני נזיר הרבני נזיר ואין נדר בתוך נדר

היינו קרא להרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות וכו' ויצא נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל שאין הרשות בידו חד קרא למיפטרין מקרבן שבויה וחד למיפטרין מן לאו דשבויה: בתנ"י יש נדר בתוך נדר ואין שבויה בתוך שבויה כיצד אמר הרבני נזיר אם אוכל הרבני נזיר אם אוכל ואכל חייב על כל אחת ואחת שבויה שלא אוכל חייב שבויה שלא אוכל ואכל חייב חייב אלא אחת: גמי אמר רב הונא לא שנו אלא דאמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר למחר דמינו דקא מתוסף יומא יתירא חיילא נזירות על נזירות אבל אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום אמר הרבני נזיר היום ושמואל אמר דאפילו אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום חלה נזירות עליה ולרב הונא אדתנא אין שבויה בתוך שבויה ליתני יש נדר בתוך נדר ואין נדר בתוך נדר והיום הרבני נזיר הרבני נזיר הרבני נזיר ואין נדר בתוך נדר

היינו קרא להרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות וכו' ויצא נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל שאין הרשות בידו חד קרא למיפטרין מקרבן שבויה וחד למיפטרין מן לאו דשבויה: בתנ"י יש נדר בתוך נדר ואין שבויה בתוך שבויה כיצד אמר הרבני נזיר אם אוכל הרבני נזיר אם אוכל ואכל חייב על כל אחת ואחת שבויה שלא אוכל חייב שבויה שלא אוכל ואכל חייב חייב אלא אחת: גמי אמר רב הונא לא שנו אלא דאמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר למחר דמינו דקא מתוסף יומא יתירא חיילא נזירות על נזירות אבל אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום אמר הרבני נזיר היום ושמואל אמר דאפילו אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום חלה נזירות עליה ולרב הונא אדתנא אין שבויה בתוך שבויה ליתני יש נדר בתוך נדר ואין נדר בתוך נדר והיום הרבני נזיר הרבני נזיר הרבני נזיר ואין נדר בתוך נדר

היינו קרא להרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות וכו' ויצא נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל שאין הרשות בידו חד קרא למיפטרין מקרבן שבויה וחד למיפטרין מן לאו דשבויה: בתנ"י יש נדר בתוך נדר ואין שבויה בתוך שבויה כיצד אמר הרבני נזיר אם אוכל הרבני נזיר אם אוכל ואכל חייב על כל אחת ואחת שבויה שלא אוכל חייב שבויה שלא אוכל ואכל חייב חייב אלא אחת: גמי אמר רב הונא לא שנו אלא דאמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר למחר דמינו דקא מתוסף יומא יתירא חיילא נזירות על נזירות אבל אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום אמר הרבני נזיר היום ושמואל אמר דאפילו אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום חלה נזירות עליה ולרב הונא אדתנא אין שבויה בתוך שבויה ליתני יש נדר בתוך נדר ואין נדר בתוך נדר והיום הרבני נזיר הרבני נזיר הרבני נזיר ואין נדר בתוך נדר

היינו קרא להרע או להטיב מה הטבה רשות אף הרעה רשות וכו' ויצא נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל שאין הרשות בידו חד קרא למיפטרין מקרבן שבויה וחד למיפטרין מן לאו דשבויה: בתנ"י יש נדר בתוך נדר ואין שבויה בתוך שבויה כיצד אמר הרבני נזיר אם אוכל הרבני נזיר אם אוכל ואכל חייב על כל אחת ואחת שבויה שלא אוכל חייב שבויה שלא אוכל ואכל חייב חייב אלא אחת: גמי אמר רב הונא לא שנו אלא דאמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר למחר דמינו דקא מתוסף יומא יתירא חיילא נזירות על נזירות אבל אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום אמר הרבני נזיר היום ושמואל אמר דאפילו אמר הרבני נזיר היום הרבני נזיר היום חלה נזירות עליה ולרב הונא אדתנא אין שבויה בתוך שבויה ליתני יש נדר בתוך נדר ואין נדר בתוך נדר והיום הרבני נזיר הרבני נזיר הרבני נזיר ואין נדר בתוך נדר